

Projecte de Llei de mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania

Exposició de motius

La situació d'emergència sanitària ocasionada per la pandèmia del SARS-CoV-2, de dimensió extraordinària, va necessitar una capacitat de reacció de les institucions que va comportar la presa de mesures en tots els àmbits per tal de suportar els efectes, no únicament sanitaris sinó també econòmics, que se'n van derivar. L'afectació va suposar un empobriment dels sectors econòmics i s'ha vist reflectida en la capacitat econòmica de la població. Actualment, i sense haver arribat a un estat de recuperació absolut, el nostre país es veu novament afectat per les conseqüències de conflictes externs, com el d'Ucraïna, que han agreujat la situació financera dels col·lectius més debilitats.

En aquest context les institucions han anat aprovant un conjunt de decisions en tots els ordres per acompanyar el teixit empresarial i social durant aquests esdeveniments que ara s'han de veure reforçades amb un nou paquet de mesures que ajudin a pal·liar els efectes acumulats d'ambdós situacions per tal de contenir la pèrdua del poder adquisitiu de la població.

Per aquest motiu, aquesta Llei pretén establir certes mesures, dins dels àmbits financer i social, la finalitat de les quals és contribuir a millorar el poder adquisitiu de la ciutadania.

Una de les circumstàncies que més directament afecten el poder adquisitiu de la ciutadania és la retribució salarial, que tot i haver estat sotmesa a decisions d'acompanyament durant els últims anys necessita novament accions fermes i directes per mitigar les conseqüències dels últims esdeveniments sobre el poder adquisitiu de les llars.

Certament, en els darrers anys el Govern ha desenvolupat mesures per tal d'afavorir la cohesió social i millorar les condicions de vida de la ciutadania, i en concret, amb l'objectiu de fer créixer els salaris més baixos i així poder incrementar el poder adquisitiu, els anys 2019 i 2020 es va aplicar l'increment de l'IPC, com a mínim, als sous que es trobaven per sota dels 24.000 euros anuals, aplicable també a diverses pensions, de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i altres regulades per la llei en vigor relativa als serveis socials i socio-sanitaris.

Igualment, amb l'adveniment de la pandèmia del SARS-CoV-2, el Govern va engegar el 2020 un seguit de mesures excepcionals i urgents en diversos àmbits per pal·liar, en la mesura que fos possible, els efectes de la situació de crisi sanitària sobre les persones i també sobre les empreses. Així, el mecanisme de la suspensió temporal dels contractes de treball i la reducció de la jornada laboral, regulat per primera vegada en el nostre ordenament jurídic, ha permès durant el període de vigència evitar l'acomiadament de persones assalariades i la destrucció del teixit productiu. També ha servit per acompanyar les empreses que han vist suspesa o reduïda l'activitat a conseqüència de l'emergència

sanitària i els seus treballadors, durant el període de reactivació progressiva posterior a la declaració parcial de la fi de l'emergència sanitària.

Enguany, després d'un 2021 de recuperació econòmica, en què el consum a escala mundial s'ha incrementat de forma notable i ha provocat fins i tot problemes d'abastiment de certes matèries primeres, hem de fer front a noves incerteses derivades del conflicte a Ucraïna i del seu impacte sobre els mercats globals, amb importants efectes econòmics i socials, que està impulsant una escalada de la inflació i una caiguda del poder adquisitiu de les llars.

Davant d'aquesta situació, el Govern es veu obligat a donar una resposta decidida i valenta, prèvia consulta al Consell Econòmic i Social, a través de mesures orientades a potenciar tres eixos de sostenibilitat: l'econòmica, la social i la mediambiental.

En aquest sentit, de la mateixa manera que per decret s'ha pujat el salari mínim horari interprofessional per al 2022, en un 3,3% a partir del mes de gener i en un 3,67% addicional a partir del mes de maig, per tal de continuar fent créixer els sous més baixos i poder millorar el poder adquisitiu, ara s'introdueix en aquesta Llei l'obligació que l'empresariat apliqui un augment del 3,3% com a mínim als salaris que estiguin per sota dels 27.130,44 euros anuals i que no hagin estat incrementats en aquest percentatge en els darrers dotze mesos o que no siguin noves contractacions efectuades durant els darrers dotze mesos.

Així doncs, aquesta mesura pretén millorar el poder adquisitiu de les persones menys afavorides, a través de l'increment del 3,3% del salari per als empleats que perceben un sou fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, sigui inferior a 27.130,44 euros.

Íntimament vinculada a aquesta disposició i amb propòsit idèntic, s'ha acordat un increment del 3,67% de les pensions contributives de jubilació, de viduïtat i d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, i de la pensió d'invalidesa derivada d'accident laboral o malaltia professional a partir de l'1 de juny del 2022 per a les persones que perceben una pensió amb un import mensual inferior al salari mínim interprofessional de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i que han acreditat un període mínim de cotització de 25 anys.

Aquest augment l'assumeix el Govern com un ajut no contributiu a fi de no afectar la sostenibilitat del sistema de pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i es manté mentre la persona assegurada continuï complint els requisits establerts.

La Llei també inclou l'aprovació del pressupost extraordinari en què es defineixen els mecanismes de finançament de les mesures aprovades per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania. Vist que aquesta modificació i els impactes associats al conflicte d'Ucraïna implicaran un canvi significatiu del Pla d'equilibri financer per al període 2021-2025, la Llei també encomana al Govern que presenti al

Consell General l'actualització, al més aviat possible, del Pla d'equilibri financer i del Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al mandat del període 2020-2023.

Altrament, tenint en compte el contingut dels models de memòria abreujada i normal, aprovats per l'ordre ministerial del 30 de març del 2022 per la qual es modifica l'ordre ministerial del 23 de juny del 2021 relativa a la presentació dels formularis declaratius de l'impost sobre societats i l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals, amb la finalitat d'alleugerir les càrregues econòmiques als empresaris, l'article 5 d'aquesta Llei determina, en relació amb el primer exercici comptable finalitzat a partir del 31 de desembre del 2021, la no aplicació de l'apartat 7 de l'article 17 de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, per als empresaris que utilitzin els models aprovats a l'ordre ministerial del 30 de març del 2022.

D'altra banda, mitjançant la disposició final primera es preveu modificar el tipus d'imposició indirecta aplicat a certs productes relacionats amb la higiene femenina i la cura dels nadons. Aquest canvi no és tan sols un element més de la protecció del poder adquisitiu de les dones i de les famílies; també, més enllà del component conjuntural, s'alinea amb les millors pràctiques internacionals en polítiques d'igualtat.

En un altre ordre d'idees, el context socioeconòmic i energètic actual fa més que mai necessari afavorir modalitats d'autoconsum més enllà de la definició estricta establerta fins ara per la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc). Per aquest motiu, també mitjançant una disposició final, en aquest cas la segona, s'ha considerat necessari modificar aquesta definició, eliminant la limitació inicialment imposada relativa a la necessitat de produir l'energia elèctrica en el mateix lloc del consum, i facultant el Govern per desenvolupar reglamentàriament la figura del productor-consumidor, l'àmbit territorial en el qual es permet aquest autoconsum i els aspectes necessaris per a l'aplicació efectiva de la mesura. Alhora, es reconeix la funció de les xarxes de distribució i de transport en el trànsit de l'energia elèctrica en el marc de l'autoconsum.

Altrament, s'ha valorat necessari posposar el compliment de l'obligació del dipòsit de comptes anuals davant el Registre de Dipòsit de Comptes fins als exercicis iniciats a partir de gener del 2023 per tal d'alleugerir temporalment les prescripcions legals en el cas dels empresaris, diferents de les societats anònimes o de responsabilitat limitada, amb una xifra anual d'ingressos totals inferior a 150.000 euros. Amb aquesta finalitat i mitjançant la disposició final tercera es modifica la disposició addicional de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, que feia exigible aquesta obligació per als exercicis que finalitzin a partir del 31 de desembre del 2020, posposant-la en aquell cas per als exercicis que s'iniciïn a partir de l'1 de gener del 2023.

Per acabar, igualment rellevant ha estat l'elevada tensió des del punt de vista de l'oferta disponible del mercat de lloguer d'habitatges residencials que està patint

el nostre país. Aquesta circumstància s'ha vist agreujada per l'impacte social i econòmic de la crisi sanitària ocasionada pel coronavirus; per aquest motiu, la disposició final quarta encomana al Govern l'elaboració de la proposta de modificació de l'impost sobre els habitatges buits (IHB) creat a l'article 26 de la Llei 3/2019, del 17 de gener, de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges, amb l'objectiu d'incrementar-ne l'eficiència en termes d'una recaptació finalista i associada a la promoció de l'habitatge de protecció social o de preu assequible.

La Llei de mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania consta de quatre articles i cinc disposicions finals. Els articles recullen la revaloració dels salaris més baixos, l'increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import brut inferior al salari mínim interprofessional, l'aprovació d'un pressupost extraordinari per finançar les mesures amb vista a millorar el poder adquisitiu de la ciutadania d'un import de 10 de milions d'euros i l'aplicació del deure d'informació comparativa en els models de memòria dels comptes anuals aprovats pel ministeri encarregat de les finances. Les disposicions finals, per la seva part, preveuen canvis directes de diverses normes; així, es modifica la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte; la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc), i la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris. Igualment, s'encomana al Govern que presenti una proposta de modificació de l'impost sobre els habitatges buits (IHB) creat a l'article 26 de la Llei 3/2019, del 17 de gener, de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges. Per acabar, la disposició final quarta estableix l'entrada en vigor de la norma.

Article 1. Revaloració dels salaris més baixos

1. A comptar de l'1 de juny del 2022, tots els empresaris que defineix l'article 11 de la Llei 31/2018, del 6 de desembre, de relacions laborals estan obligats a incrementar en un 3,3%, com a mínim, el salari dels treballadors que percebin un sou fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, sigui inferior a 27.130,44 euros.

2. L'obligació que preveu l'apartat 1 anterior no és aplicable en el cas dels treballadors als quals ja s'hagi incrementat el salari en el percentatge del 3,3%, establert de l'índex de preus de consum (IPC) per l'any 2021, o en un percentatge superior, en el període de dotze mesos anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

3. L'obligació que preveu l'apartat 1 anterior no és aplicable en el cas dels treballadors que hagin estat contractats en el període de dotze mesos anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

4. L'obligació que preveu l'apartat 1 anterior és aplicable als treballadors als quals s'hagi incrementat el salari en un percentatge inferior al 3,3% durant el període de dotze mesos anteriors a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, però en aquest cas el percentatge d'augment ha de ser, com a mínim, el resultant de la diferència entre el 3,3% i el percentatge d'increment aplicat, prenent com a base de càlcul el sou fix brut que, en còmput anual i per a la jornada legal ordinària de treball, percebia l'empleat abans d'aquest augment.

Article 2. Increment de les pensions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social d'un import brut inferior al salari mínim interprofessional

1. L'1 de juny del 2022, les pensions de la Seguretat Social s'incrementen fins al 3,67% si en data 30 de juny del 2022 l'import mensual percebut per totes les pensions que rep la persona beneficiària és inferior al salari mínim interprofessional. La persona beneficiària ha de tenir la residència legal i efectiva a Andorra i complir els requisits següents:

- a) Per a la pensió de jubilació, la persona beneficiària ha d'acreditar un període mínim de cotització de 25 anys a la branca de jubilació.
- b) Per a la pensió de viduïtat, s'ha de justificar un període mínim de cotització de la persona assegurada difunta de 25 anys a la branca de jubilació.
- c) Per a la pensió d'invalidesa derivada d'accident no laboral o malaltia comuna, o per a la pensió d'invalidesa derivada d'accident laboral o malaltia professional, la persona beneficiària ha d'acreditar un període mínim de cotització de 25 anys a la branca general.

2. S'assimilen als períodes cotitzats els períodes en què la persona beneficiària o la persona assegurada difunta hagin percebut una pensió d'invalidesa.

3. Aquest increment extraordinari té caràcter no contributiu i es manté mentre la persona assegurada continuï complint els requisits establerts.

Article 3. Aprovació d'un pressupost extraordinari per finançar les mesures amb vista a millorar el poder adquisitiu de la ciutadania

1. S'aprova un crèdit extraordinari per respondre a les despeses no incloses en el pressupost derivat de les mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania. S'autoritza el Govern a habilitar les partides pressupostàries escaients pel que fa al subconcepte i als projectes de despesa necessaris referents al crèdit extraordinari.

2. S'aprova un suplement de crèdit per respondre a les despeses la dotació de les quals no sigui suficient per atendre les mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania. S'autoritza el Govern a suplementar les partides pressupostàries escaients pel que fa al subconcepte i als projectes de despesa necessaris.

3. Les despeses la naturalesa de les quals és ampliable i que són derivades de les mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania es poden finançar amb una recaptació d'ingressos més gran del que s'ha previst, d'acord amb l'article 4 de la Llei 4/2022, del 31 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2022 i els articles 16 i 25 de la Llei general de les finances públiques i les seves modificacions posteriors.

4. Les despeses derivades de les mesures per millorar el poder adquisitiu de la ciutadania que no corresponguin a les partides pel que fa al concepte i al subconcepte detallades en l'article 4 de la Llei 4/2022, del 31 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2022 es poden acollir als apartats 3 i 4 d'aquest mateix article.

5. Els apartats 3 i 4 d'aquest article són aplicables per a les mesures aprovades durant l'exercici del 2022.

6. L'import total del crèdit extraordinari, del suplement de crèdit i dels crèdits ampliables és d'un màxim de 10 milions d'euros i es finança amb la tresoreria disponible que estableix l'article 22, apartat 2, de la Llei 4/2022, del 31 de gener, del pressupost per a l'exercici del 2022 o amb una recaptació més gran d'ingressos respecte als previstos.

7. El ministeri competent en matèria de finances ha de presentar al més aviat possible al Consell General una actualització del Pla d'equilibri financer del pressupost extraordinari destinat al finançament de les despeses derivades de la situació d'emergència sanitària causada pel coronavirus SARS-CoV-2 i del Marc pressupostari de l'Administració general de l'Estat per al temps corresponent al mandat del període 2020-2023.

Article 4. No aplicació del deure d'informació comparativa en els models de memòria dels comptes anuals aprovats pel ministeri encarregat de les finances

En relació amb el primer exercici comptable finalitzat a partir del 31 de desembre del 2021, l'obligació d'incloure informació comparativa corresponent a l'exercici immediatament anterior, establerta a l'apartat 7 de l'article 17 de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, no és aplicable als empresaris que utilitzin els models de memòria aprovats per l'ordre ministerial del 30 de març del 2022 per la qual es modifica l'ordre ministerial del 23 de juny del 2021 relativa a la presentació dels formularis declaratius de l'impost sobre societats i l'impost sobre la renda dels no-residents fiscals.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte

S'introdueix l'apartat 4 a l'article 58 (*Tipus de gravamen reduït*) de la Llei 11/2012, del 21 de juny, de l'impost general indirecte, que queda redactat de la manera següent:

“4. Les compreses i els tampons higièncs, els bolquers i articles similars de qualsevol matèria.”

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic (Litecc)*

1. Es modifica l'apartat c de l'article 3 (*Definicions*) de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic, que queda redactat de la manera següent:

“c) Autoconsum: fa referència al fet que un productor d'electricitat de fonts d'origen renovable o mitjançant instal·lacions d'alta eficiència energètica cobreixi les seves necessitats de consum elèctric, totalment o parcialment, amb l'electricitat produïda per la seva instal·lació. La part de l'electricitat produïda és consumida bé de forma instantània, bé després d'un període d'emmagatzematge. El Govern defineix reglamentàriament la figura del productor-consumidor, l'àmbit territorial en el qual es permet aquest autoconsum i els aspectes necessaris per a l'aplicació efectiva de la mesura. No es considera *consum* l'activitat realitzada per les entitats distribuïdores d'energia elèctrica. La producció i el consum s'efectuen al país.”

2. Es modifica l'apartat 5 de l'article 20 (*Producció elèctrica*) de la Llei 21/2018, del 13 de setembre, d'impuls de la transició energètica i del canvi climàtic, que queda redactat de la manera següent:

“5. El Govern ha d'establir, reglamentàriament, prèvia consulta no vinculant a les entitats distribuïdores, les condicions administratives i tècniques que han de complir les instal·lacions a què es refereix l'apartat 1, i la seva connexió a la xarxa, per tal de garantir la seguretat, l'estabilitat, l'eficiència i l'absència de perjudicis a tercers, així com el procediment per posar en marxa i controlar aquestes instal·lacions.

Igualment, estableix els mecanismes de finançament i compensació que siguin necessaris per assegurar que la connexió de les instal·lacions previstes a l'apartat 1 no penalitza econòmicament les entitats distribuïdores pels eventuais increments dels costos d'operació, manteniment i reparació, imputables directament a la connexió de les instal·lacions de producció o pel trànsit de l'energia elèctrica per les respectives xarxes de distribució, en el marc de l'autoconsum. Se segueix el mateix principi amb Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA), en relació amb les seves xarxes de transport.”

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris*

Es modifica la disposició addicional de la Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris, que queda redactada com segueix:

“Disposició addicional

1. Sens perjudici del que està establert a l'apartat 2, tots els empresaris estan obligats a dipositar els seus comptes anuals en el Registre de Dipòsit de Comptes, del Registre de Societats, en el lloc, el termini i la forma que es determinin reglamentàriament. Els empresaris que tenen la forma de societat anònima o de societat de responsabilitat limitada es regeixen per la seva legislació específica.

2. L'obligació del dipòsit de comptes per part dels empresaris, diferents de les societats anònimes o de responsabilitat limitada, amb una xifra anual d'ingressos totals inferior a 150.000 euros, és aplicable per als exercicis que s'iniciïn a partir de l'1 de gener del 2023.”

Disposició final quarta. Proposta de modificació de l'impost sobre els habitatges buits

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de tres mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, proposi una modificació de l'impost sobre els habitatges buits (IHB) creat a l'article 26 de la Llei 3/2019, del 17 de gener, de mesures urgents relatives a l'arrendament d'habitatges, amb l'objectiu d'incrementar-ne l'eficiència, tot preveient que la recaptació d'aquest impost tingui la consideració de finalista i estigui associada a la promoció de l'habitatge de protecció social o de preu assequible.

Disposició final cinquena. Entrada en vigor

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* excepte la disposició final primera, que entra en vigor l'1 de juliol del 2022.